

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yazılı yer alan sorularımın Ticaret Bakanı Sayın **Mehmet MUŞ** tarafından, Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygıyla dilerim. **06.03.2023**

Prof. Dr. Kamil Okyay SINDIR
İzmir Milletvekili

Kooperatifçilik, kamu ve özel sektörden sonra, dünyada en önemli iktisadi aktörlerin başında gelmektedir. Kooperatifçilik, ülkemiz için, imece geleneğimizden gelen yardımlaşmanın ve kalkınmanın önemli sembollerinden biridir. Tarım, sağlık, inşaat sigorta gibi birçok sektörde kooperatifler aktif rol almaktadır. Kooperatifler, yüzyılı aşkın süredir gelişerek ve yenilenerek yeni mevzuatlarla toplumların örgütlülüğüne ve ekonomisine büyük katkı sunmaktadır.

Yapı ve diğer bazı sektörlerdeki kooperatifçiliği de dikkate aldığımızda esas itibarıyla kooperatifçiliğin öncül ve başat sektörü olan tarım sektöründe de üretim, satış, kredi, kalkınma vd çeşitli amaçlar doğrultusunda ülkemizde çok sayıda kooperatifleri görmekteyiz. Tarım Satış Kooperatifleri de söz konusu kooperatifler arasında ayrıca profesyonellik gerektiren bir alandır. Tarım satış kooperatifleri ve birliklerini düzenleyen 4572 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin 2 inci fıkrası bu kuruluşlar için uygulanacak hükümlerin sırasını belirlemiştir. Buna göre; tarım satış kooperatif ve birlikleri hakkında sırasıyla, 4572 sayılı Kanun, 4572 sayılı Kanunda açıkça örnek anasözleşmelerde düzenleneceği belirtilen hususlarda örnek anasözleşmeler, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun anonim şirketlerle ilgili hükümleri uygulanmaktadır.

Bakanlığınız bünyesindeki Esnaf Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü de 2019 yılının Ocak ayında yeniden yapılandırılmış ve görev tanımları belirlenmiştir. Bu görev tanımları içerisinde “....tarım satış kooperatifleri ve birlikleri ile genel hükümlere tabi kooperatif ve birliklerin kuruluşuna, işleyişine ve denetlenmesine...” ifadesi ile tarım satış kooperatiflerinin, esas itibarıyla doğrudan tarımsal üretim, satış ve pazarlama alanını ve doğrudan Tarım ve Orman Bakanlığı'nın görev, yetki ve sorumluluk alanı kapsamında olmasına rağmen, Esnaf Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetki alanına girmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Bakanlığınızca, 7 Şubat 2023 tarihinde 32097 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren “Kooperatifçilik Eğitimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile “Kooperatifçilik Eğitimi Yönetmeliği'nde bazı düzenlemeler yapılmış olduğu

anlaşılmaktadır. İlgili yönetmeliğin bazı maddelerine dair aşağıda yazılı yer alan sorularımın tarafınızdan yanıtlanmasını saygıyla dilerim:

1. Kooperatifçilik Eğitimi Yönetmeliğinin 16. Maddesi uyarınca, kooperatifçilik ile ilgili konularda eğitim verme yetkisine haiz olabilmek için aranan nitelikler içerisinde; “Üniversitelerin Hukuk, Siyasal, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde doktora düzeyinde eğitimini tamamlamış olmak” yer almaktadır. Oysa ki kooperatiflerin ekseriyetinin tarımsal veya yapı ile ilgili kooperatifler olması ortada iken sadece bu fakültelerin seçilmiş olmasının gerekçesi nedir?
2. Hukuk, Siyasal, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde “kooperatifçilik alanında doktora yapan” kaç kişi vardır? Söz konusu uzman sayısı eğitim faaliyetleri için yeterli görülmekte midir?
3. Gerek lisans, gerekse Yüksek Lisans veya Doktora düzeyinde Kooperatifçilik dersi almış olan, bu alanda tez ve/veya araştırmalar yapmış olan Ziraat Fakültelerinden mezun uzmanlar, Ziraat Fakültelerinin Tarım Ekonomisi Bölümlerinin temel dersleri içinde yer alan Kooperatifçilik dersini bu bölümlerde almış olan veya ders veren mühendis, uzman ve akademisyenler, aynı şekilde üniversitelerin İnşaat Mühendisliği alanında “yapı kooperatifçiliği” dersi veren veya almış olan uzman, mühendis ve akademisyenler hangi gerekçe ile Yönetmelik kapsamı dışında tutulmuştur?
4. Özellikle Tarım Satış Kooperatifleri özel bilgi ve deneyim gerektiren bir alandır. Bu alanda çalışacak profesyonellerin eğitiminin, tarımsal üretim, satış ve pazarlama alanında yetkin olan uzman kişilerce yapılması daha akılcı ve doğru bir uygulama olmaz mı? Hukuk, Siyasal, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerindeki akademisyenler, tarımda üretimden tüketime kadar sektörün tüm bileşenlerinde yeterli bilgi ve birikime sahip oldukları mı düşünülmektedir?
5. Kooperatifçilik, tarımsal eğitimin ayrılmaz bir unsuru iken, Yönetmelikte yetki verilmiş bulunan fakültelerin eğitiminde tarım, tarımsal örgütlenme veya tarımsal kooperatifçilik konuları yer almakta mıdır?
6. Yönetmelik hazırlanırken tarımsal kooperatifçiliğin eğitimi ile ilgili dünyadaki ve özellikle kooperatifçiliğin gelişmiş olduğu ülkelerdeki mevzuatları ve uygulamaları yeterince incelenmiş midir?